

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. október 19.*

„Fellebbezés – Az Unió szerződésen kívüli felelőssége – Szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés – Operatív műszaki támogatás a »Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság« elnevezésű európai innovációs partnerség megvalósítását szolgáló hálózati mechanizmus létrehozása és működtetése céljából – Valamely ajánlattevő ajánlatának elutasítása – Kirívóan alacsony összegű árajánlat – Kontradiktórius eljárás”

A C-198/16. P. sz. ügyben,

az **Agriconsulting Europe SA** (székhelye: Brüsszel [Belgium], képviseli: R. Sciaudone avvocato)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2016. április 8-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselek: L. Di Paolo és F. Moro, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça (előadó) tanácselnök, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: olasz.

Ítéletet

- 1 Fellebbezésével az Agriconsulting Europe SA (a továbbiakban: Agriconsulting) az Európai Unió Törvényszéke 2016. január 28-i Agriconsulting Europe kontra Bizottság ítéletének (T-570/13, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2016:40) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék megtagadta az Európai Unió kötelezését azon károk megtérítésére, amelyek az Agriconsultingot a Bizottság által az „Operatív műszaki támogatás a »Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság« elnevezésű európai innovációs partnerség megvalósítását szolgáló hálózati mechanizmus létrehozása és működtetése céljából” című közbeszerzési eljárás (AGRI-2012-PEI-01) keretében állítólagosan elkövetett szabálytalanságok következtében érték.

Jogi háttér

- 2 A 2007. április 23-i 478/2007/EK, Euratom bizottsági rendelettel (HL 2007. L 111., 13. o.) módosított, az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL 2002. L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 145. o.; helyesbítés: HL 2005. L 345., 35. o.; a továbbiakban: 2342/2002 rendelet) „Kirívóan alacsony árajánlat” címet viselő 139. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Amennyiben egy adott szerződéssel kapcsolatban az árajánlat kirívóan alacsonynak tűnik, úgy az ajánlatkérő az ajánlat kizárólag ilyen okból történő elutasítását megelőzően írásban bekéri az ajánlat általa lényegesnek tartott elemekre vonatkozó részletes adatokat, és a felek megfelelő meghallgatását követően ellenőrzi azokat, figyelembe véve a kapott magyarázatokat. Az említett pontosítások különösen érinthetik a szolgáltatás végrehajtásának helye szerint hatályban lévő munkavédelmi és munkakörülményekre vonatkozó rendelkezések tiszteletben tartását.

[...]”

- 3 A 2342/2002 rendelet „Az ajánlatokat és a részvételi kérelmeket értékelő bizottság” címet viselő 146. cikke a (4) bekezdésében kimondja:

„A [139.] cikkben említett, kirívóan alacsony árajánlatok esetében az értékelő bizottság bekéri az árajánlat összeállításával kapcsolatos valamennyi lényeges információt.”

A jogvita előzményei

- 4 A megtámadott ítélet 1–22. pontja a következőképpen fejt ki a jogvita alapját képező tényállást:

„1. Az *Európai Unió Hivatalos Lapja* kiegészítésének 2012. augusztus 7-i számában (HL 2012/S 61–150–249926) közzétett közbeszerzési eljárást megindító hirdeteménnyel az Európai Bizottság megindította az AGRI-2012-PEI-01 elnevezésű, a „Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság elnevezésű európai innovációs partnerség megvalósítása céljából hálózat létrehozására irányuló” közbeszerzési eljárást (a továbbiakban: közbeszerzési eljárás).

2. Az eljárásra vonatkozó ajánlattételi dokumentáció (a továbbiakban: ajánlattételi dokumentáció) 1. pontja értelmében a nyertes ajánlattevőnek az a feladata, hogy hozzájáruljon a partnerségi hálózat létrehozásához és irányításához, amely hálózat a mezőgazdasági ágazatban innovációval és innovatív megközelítésekkel foglalkozó olyan szereplőkből áll és olyan szereplők számára nyitott, mint például a mezőgazdasági termelők, a kutatók, a tanácsadók, a vállalkozások, a nem kormányzati szervezetek, valamint a közsféra szervezetei. A nyertes ajánlattevő felelős a hálózat mechanizmusának létrehozásáért és működésének biztosításáért, amely egyrészt az eljárást

megindító hirdetményben megjelölt feladatok végrehajtására a nyertes ajánlattevő által megbízott személyekből, másrészt azon helyszínből áll, ahol e személyek dolgoznak, illetve szolgáltatásaikat nyújtják (a továbbiakban: információs pont).

3. A pályázat nyertesének feladatait az ajánlattételi dokumentáció 2. pontja határozza meg. E feladatokat kilenc elsődleges feladat alkotta, nevezetesen: az első, a feladattal megbízott személyzet irányítása és az információs pont irányítása, a második a partnerségi hálózat animációja, a harmadik a kommunikációs eszközök üzembe helyezése és fejlesztése, a negyedik egy komplett adatbank naprakésszé tétele és karbantartása, az ötödik a külső szakértők jegyzékének létrehozása, a hatodik a koordinációs és információcserével kapcsolatos tevékenységek végzése, a hetedik a helyi szereplők kutatási szükségleteinek felmérése, a nyolcadik az éves munkaprogram kidolgozása, a kilencedik információk és dokumentumok archiválása, leltározásának kezelése és megőrzése. Az ajánlattételi dokumentáció megjelölte az elsődleges feladatok teljesítéséhez szükséges személyzet minimális létszámát, e tekintetben előírva, hogy a feladatokkal megbízott személyzetnek legalább „tíz, teljes munkaidő egyenértéknek” megfelelő személyből kell állnia, akik közül legalább hat személynek állandó jelleggel alkalmazásban kell állnia.
4. Ezenfelül az ajánlattételi dokumentáció 27 kiegészítő feladatot is előírt, amelyek végrehajtására a Bizottság évenkénti kérelme alapján kerül sor, évente legalább három és legfeljebb tíz feladat erejéig, úgy érve, hogy a 24., a 26. és a 27. sz. feladatot illetően ezeket legalább az első év során kell kérni. A kiegészítő feladatok magukban foglalják a szakértői csoportok szervezését, tehát olyan, szakértőkből álló csoportokét, amelyek az elsősorban az európai innovációs tervet tanulmányozzák és vitatják meg (1–6. sz. kiegészítő feladat), kiegészítő műhelyviták szervezését (7–9. sz. kiegészítő feladat), „helyszíni” napok szervezését (10–13. sz. kiegészítő feladat), kiegészítő szemináriumok szervezését (14–17. sz. kiegészítő feladat), az operatív csoportok munkájának értékelését (18–20. sz. kiegészítő feladat), konferenciák szervezését (21. sz. kiegészítő feladat), a szakértői csoportok, a műhelyek és a szemináriumok résztvevői utazásának és elszállásolásának megszervezését (22. sz. kiegészítő feladat), a tagállamokba irányuló missziók megvalósítását (23. sz. kiegészítő feladat), szakértői lista létrehozását (24. sz. kiegészítő feladat), az információs pont bezárását (25. sz. kiegészítő feladat), információs pont létrehozását (26. sz. kiegészítő feladat), valamint valamennyi vonatkozó projekt felmérését adatbank készítése céljából (27. sz. kiegészítő feladat).
5. Az ajánlattételi dokumentáció rendelkezéseinek értelmében a nyertes ajánlattevőnek az elegendő személyi állományról is gondoskodnia kell a célból, hogy az elsődleges feladatokon túl, a feladatokkal megbízott személyek teljesíthessék a 24. és a 27. sz. kiegészítő feladat jogcímén előírt azon feladatokat, amelyeket a szerződés első éve során kell megvalósítani.
6. Az ajánlattételi dokumentáció 6. pontja értelmében a szerződést tíz hónapos időtartamra kötik, amely időszak legfeljebb tizenkét hónapra megújítható. E dokumentáció évenként maximálisan 2 500 000 euró összegű költségvetést írt elő az elsődleges feladatok és a kiegészítő feladatok együttes végrehajtására, mivel az éves költségvetés 1 400 000 euró volt az elsődleges feladatok, illetve 1 500 000 euró a kiegészítő feladatok tekintetében.
7. Az ajánlattételi dokumentáció 7.5 pontja értelmében a közbeszerzési eljárás először is az ajánlatok kizárási szempontok alapján történő vizsgálatának szakaszából áll, amelyet az ajánlatok kiválasztási szempontok alapján történő vizsgálatának szakasza követ, másodsorban az ajánlatok odaítélési szempontok alapján történő vizsgálatának szakaszából (minőségi értékelés és az ár értékelése), valamint, harmadsorban, a szerződésnek a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat szempontja alapján történő odaítélése szakaszából állt. A Bizottság által alkalmazott kizárási, kiválasztási és odaítélési szempontokat az ajánlattételi dokumentáció 9. pontja tartalmazta.

8. A Bizottság öt ajánlatot kapott, amelyek között a felperes ajánlata is szerepelt. Valamennyi ajánlattevő sikeresen teljesítette a közbeszerzési eljárás első, ajánlatuknak a kizárási és a kiválasztási szempontok alapján történő vizsgálatából álló szakaszát, és bejutottak az eljárás második, ajánlatuknak a következő négy odaítélési szempont alapján történő vizsgálatából álló szakaszába:
- 1. sz. odaítélési szempont: a tudomány és a gyakorlat közötti kapcsolat megközelítése;
 - 2. sz. odaítélési szempont: az elsődleges és a kiegészítő feladatok végrehajtására vonatkozó megközelítés;
 - 3. sz. odaítélési szempont: a feladatok gyakorlati megszervezése;
 - 4. sz. odaítélési szempont: a brüsszeli (Belgium) székhelyű információs pont létrehozása.
9. Az eljárás második szakaszának keretében csak két ajánlattevő, nevezetesen a felperes és a Vlaamse Landmaatschappij (a továbbiakban: VLM) érte el az ajánlattételi dokumentációban előírt minimális pontszámot az odaítélési szempontok tekintetében. E két ajánlattevő bejutott tehát áraiik értékelésének szakaszába, amely árák a felperes tekintetében 1 320 112,63 eurót, a VLM tekintetében pedig 2 316 124,83 eurót tettek ki.
10. Az értékelő bizottság 2012. november 20-i jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy a felperest az első helyre sorolták, és azelőtt, hogy kétségek ébredtek volna ajánlata kirívóan alacsony jellegét illetően, az értékelő bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a felperestől a kiegészítő feladatok árára vonatkozó felvilágosításokat kell kérni.
11. 2012. november 22-i levelében a Bizottság tájékoztatta a felperest, hogy az értékelő bizottság megállapította, hogy a kiegészítő feladatok tekintetében megadott árák kirívóan alacsonyak. A Bizottság részletes magyarázatokat kért a felperestől az 1–21. sz., valamint a 25. sz. kiegészítő feladat tekintetében ajánlott árák számításáról, megjegyezve, hogy a felperes ajánlata elutasításra kerülhet, ha a magyarázatok nem meggyőzőek.
12. 2012. november 29-i levelében a felperes válaszolt a Bizottság információkérésére, általános magyarázatokkal szolgált, és megküldte a kiegészítő feladatokra vonatkozó árajánlatainak kialakításánál tekintetbe vett költségek jegyzékét.
13. A felperes ajánlatának értékelésére vonatkozó 2012. december 19-i jegyzőkönyvből kitűnik, hogy az értékelő bizottság megvizsgálta a felperes magyarázatait, és elsősorban azt állapította meg, hogy a személyzetet illetően az ajánlattételi dokumentáció követelményeinek meg nem felelő keresztalkalmazások vannak az elsődleges feladatok és a kiegészítő feladatok között. A bizottság tehát módosította a felperes ajánlatának pontszámát a 3. sz. odaítélési szempont tekintetében, és a pontszámot 11,8 pontról 7 pontra csökkentette, a megkövetelt pontszám ugyanakkor 15-ből 7,5 pont volt. Az értékelő bizottság tehát értékelését oly módon zárta le, hogy egyrészt megerősítette a felperes ajánlatának kirívóan alacsony jellegére vonatkozó véleményét, másrészt pedig a felperes által szolgáltatott új információk alapján megállapította, hogy ajánlata már nem éri el az ajánlattételi dokumentációban megkövetelt minimális pontszámot a 3. sz. odaítélési szempont vonatkozásában. Következésképpen az értékelő bizottság azt javasolta, hogy a szerződést a VLM-nek ítéljék oda.
14. 2013. március 25-i levelében a Bizottság tájékoztatta a felperest, hogy ajánlatát elutasították azon okból, hogy a 3. sz. odaítélési szempontot illetően nem érte el a megkövetelt minimális pontszámot, továbbá ajánlatát kirívóan alacsonynak minősítették a bizonyos kiegészítő feladatok végrehajtása tekintetében ajánlott árák vonatkozásában. Ugyanezen a napon a Bizottság úgy döntött, hogy a VLM számára ítéli oda a szerződést.

15. 2013. március 26-i levelében a felperes a nyertes ajánlattevő nevét kérte, valamint ajánlatának jellemzőit és előnyeit. A Bizottság 2013. március 27-i levelében adta meg számára a kért felvilágosítást.
16. 2013. március 29-i levelében a felperes további, ajánlatának értékelésére vonatkozó felvilágosításokat kért a Bizottságtól. A Bizottság 2013. április 10-i levelében válaszolt a felperesnek.
17. 2013. április 12-i levelében a felperes azt rótta fel az ajánlatkérő hatóságnak, hogy az nem közölte az első és a második szempont értékelésére vonatkozó szükséges felvilágosításokat, a pénzügyi ajánlat felbontását követően módosította műszaki értékelését, nem megfelelően értékelte a csoportvezetőnek és helyettesének a kiegészítő feladatokban való részvételét, és téves következtetéseket vont le a VLM ajánlatát illetően.
18. Az ugyanezen a napon a Bizottságnak küldött levelében a felperes a Bizottságtól hozzáférést kért az értékelő bizottság jegyzőkönyvéhez és a nyertes ajánlattevő ajánlatához az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáféréstről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2001. L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.) 6. cikkére hivatkozva.
19. 2013. április 29-i első levelében a Bizottság tájékoztatta a felperest, hogy rövidesen megküldi számára az értékelő bizottság jegyzőkönyvét. Ugyanezen a napon kelt második levelében a Bizottság a felperes hozzáférés iránti kérelmére adott válaszként megküldte a 2012. november 20-i értékelési jegyzőkönyv részleges másolatát, az ajánlatának végső értékelésére vonatkozó 2012. december 19-i jegyzőkönyvet, valamint a 2013. február 6-i átfogó értékelési jegyzőkönyvet. A Bizottság ezzel szemben megtagadta, hogy megküldje a felperesnek a nyertes ajánlattevő ajánlatát, az érintett vállalkozás kereskedelmi érdekeinek védelmére hivatkozva az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése alapján.
20. 2013. május 13-i levelében a felperes megerősítő kérelmet nyújtott be az 1049/2001 rendelet 7. cikkének megfelelően. 2013. május 14-i második levelében a Bizottság a levél átvételét visszaigazolta, és kijelentette, hogy tizenöt munkanapon belül ad választ.
21. 2013. május 13-i másik levelében a felperes vitatta a Bizottságnak a 2013. április 29-i levélben kifejtett álláspontját, amelyet elégtelennek ítélt. 2013. május 31-i levelében a Bizottság azt válaszolta, hogy a felperesnek rendelkezésére áll a közbeszerzési eljárásra vonatkozó azon teljes dokumentáció, amelynek alapján az odaítélésre vonatkozó határozatot hozták, és utalt 2013. április 29-i levelére is.
22. A hozzáférés iránti megerősítő kérelmet illetően a Bizottság 2013. június 4-i levelében közölte a felperessel, hogy a válaszára nyitva álló határidőt 2013. június 26-ig meghosszabbítja. 2013. június 26-án a Bizottság tájékoztatta a felperest, hogy a fent hivatkozott határidőn belül nem képes választ adni a megerősítő kérelemre. 2013. július 4-i levelében a felperes választ kért a hozzáférés iránti megerősítő kérelmére, amely levélre a Bizottság 2013. július 9-én válaszolt, és arról tájékoztatta a vállalkozást, hogy a választ néhány napon belül megküldi számára. 2013. július 17-i levelében a Bizottság válaszolt a felperes hozzáférés iránti megerősítő kérelmére, és megerősítette azon korábbi döntését, miszerint az értékelési jegyzőkönyvben szereplő bizonyos információkat továbbra sem tár fel, és nem engedélyezi a hozzáférést a nyertes ajánlattevő ajánlatához az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja, valamint 4. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdése értelmében.”

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 5 A Törvényszék Hivatalához 2013. október 25-én benyújtott keresetlevelével az Agriconsulting keresetet terjesztett elő, amely arra irányul, hogy először is a Bizottságot kötelezzék a VLM ajánlattevő ajánlatának vele való közlésére, másodszer a Bizottságot kötelezzék arra, hogy az EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk alapján fizessen kártérítést a Bizottság által a közbeszerzési eljárás keretében állítólagosan elkövetett szabálytalanságokkal neki okozott károk megtérítésére. A megtámadott ítélettel a Törvényszék a keresetet teljes egészében elutasította.

A felek kérelmei a Bíróság előtt

- 6 Az Agriconsulting azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, hogy az a Bíróság útmutatásainak megfelelően hozzon új határozatot;
 - a Bizottságot kötelezze a jelen eljárás és az elsőfokú eljárás költségeinek viselésére.
- 7 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- teljes egészében utasítsa el a fellebbezést;
 - kötelezze a felperest a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

A fellebbezésről

- 8 Az Agriconsulting fellebbezése alátámasztására négy jogalapra hivatkozik.

Az első jogalapról

A felek érvei

- 9 Két részre osztott első jogalapjában az Agriconsulting azt rója fel a Törvényszéknek, hogy a megtámadott ítélet 46. pontjában úgy ítélte meg, hogy nincs közvetlen okozati összefüggés az ajánlatának az 1. és 2. sz. odaítélési szempontokra tekintettel történő értékelése során állítólagosan elkövetett jogsértések és a keresetében hivatkozott különféle károk között.
- 10 E jogalap első részében az Agriconsulting azzal érvel, hogy a Törvényszék eltorzította és elferdítette az okozati összefüggésre vonatkozó érveit. Ugyanis ellentétben azzal, amit a Törvényszék a megtámadott ítélet 42. és 43. pontjában megállapított, az Agriconsulting keresetében el kívánta választani egymástól egyrészt az esély elvesztéséből és a közbeszerzési eljárásban való részvétel költségeiből eredő kárt, másrészt az ajánlata elutasításának kérdését. E tekintetben a keresetlevel 105. pontjából és az elsőfokú eljárásban benyújtott válasz 3. pontjából egyértelműen kitűnik, hogy az esély elvesztése és a részvétel költségei a fellebbező számára megtéríthető károknak minősülnek, függetlenül a szerződés elnyerése bizonyosságának kérdésétől.
- 11 Első jogalapjának második részében az Agriconsulting előadja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot amikor a megtámadott ítélet 43–45. pontjában azt állapította meg, hogy az 1. és 2. sz. odaítélési szempontok tekintetében hivatkozott jogsértések nem alapozhatnak meg kártérítést, mivel a fellebbező ajánlatának elutasítása az értékelő bizottság 3. sz. odaítélési szempontokra vonatkozó értékelésének és ezen ajánlat kirívóan alacsony jellegének volt az eredménye. Ezáltal a Törvényszék a kártérítés iránti

kérelmet a jogsértés azon eseteire korlátozta, amelyek bizonyosan hatással vannak a szerződés odaítélésére, holott ezen ítélkező testület ítélkezési gyakorlata szerint a közbeszerzési eljárást érintő, a kérdéses szerződés az ajánlattevő számára történő odaítélésének lehetőségét befolyásoló bármely szabálytalanság kártérítési jogosultságot keletkeztet.

- 12 A Bizottság úgy véli, hogy az első jogalap megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

- 13 Emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 41. pontjában először is kimondta, hogy az 1. és 2. sz. odaítélési szemponttal kapcsolatos szabálytalanságokat illetően az Agriconsulting kétféle kárra hivatkozott, az esély elvesztésére és az ajánlati felhívásban való részvétel költségeire. Ezután, ezen ítélet 42. pontjában a Törvényszék a következőképpen foglalta össze az Agriconsulting érvelését: „[a] felperes azt állítja, hogy az okozati összefüggésre vonatkozó feltétel azon okból teljesül, hogy ajánlatát az első helyre rangsorolták, és oda kellett volna ítélni számára a szerződést, ha a hivatkozott jogsértésekre nem került volna sor.” Végül az említett ítélet 43–46. pontjában a Törvényszék választ adott az így összefoglalt érvelésre, lényegében azt mondva ki, hogy a hivatkozott jogsértések nem mutattak közvetlen okozati összefüggést a fellebbező által hivatkozott károkkal.
- 14 Ami az első jogalpnak az Agriconsulting érveinek Törvényszék általi állítólagos eltorzítására vonatkozó első részét illeti, először is rá kell mutatni arra, hogy a keresetlevél 102. pontjában az Agriconsulting az egyrészt a közbeszerzési eljárásban állítólagosan elkövetett jogsértések, másrészt az esélyének elvesztése közötti okozati összefüggést érintő magyarázatként előadta, hogy az esély említett elvesztése „az értékelő bizottság azon döntésének közvetlen következménye, hogy csökkentette a 3. sz. odaítélési szempontra vonatkozó pontszámot, és az ajánlatot kirívóan alacsonynak minősítette”.
- 15 Emellett a fellebbező keresetlevelének 76. és 79. pontjában azzal érvelt, hogy az esély állítólagos elvesztése abban nyilvánult meg, hogy az ajánlatát az első helyre rangsorolták, és jogellenesen megfosztották a szerződés odaítélésétől.
- 16 Következésképpen a megtámadott ítélet 42. pontjában a Törvényszék nem torzította el a fellebbezőnek a hivatkozott jogsértések és az esély állítólagos elvesztése közötti okozati összefüggésre vonatkozó érveit. Éppen ellenkezőleg, a Törvényszék azokat a keresetlevélben foglaltaknak megfelelően vette át.
- 17 E következtetést nem vonhatja kétségbe a keresetlevél 105. pontja sem, amelyre az Agriconsulting nem hivatkozhat hasznosan az esély állítólagos elvesztésére vonatkozó érvelése tartalmának alátámasztására. Ugyanis az e pontban szereplő magyarázatok nyilvánvalóan nem e tárgyra vonatkoznak, mivel a fellebbező a Törvényszék ítélkezési gyakorlatában a közbeszerzési eljárásban való részvétel költségeinek megtérítésével kapcsolatban előírt feltételeket említi. Az említett pont egyébként a keresetlevélnek „A szóban forgó közbeszerzési eljárásban való részvétel költségei alkotta kárral kapcsolatos okozati összefüggés” című szakaszában szerepel.
- 18 A fellebbező nem hivatkozhat az elsőfokú eljárásban benyújtott válasz 3. pontjában szereplő magyarázatokra sem. Abban ugyanis a fellebbező annak megismétlésére szorítkozott, amit a keresetlevél 105. pontjában a Törvényszéknek a közbeszerzési eljárásban való részvétel költségeinek megtérítésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatoként előadott, közbevetve, hogy az 1. és 2. sz. odaítélési szempontokra vonatkozó állítólagos jogsértések nem csupán a kár e részét „támasztják alá”, hanem az esély elvesztését is, azonban e tekintetben nem szolgált további magyarázattal. Az említett 3. pont tehát legfeljebb pontosítja az e jogsértésekkel kapcsolatban említett károkat.
- 19 Másodsorban, ami az Agriconsultingnak az egyrészt a hivatkozott jogsértések, másrészt a közbeszerzési eljárásban való részvétel költségei alkotta kár közötti okozati összefüggésre vonatkozó érveit illeti, meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék lényegében a megtámadott ítélet 112–117. pontjában nyilatkozott e

- költségek megtérítéséről. Márpedig a fellebbező fellebbezésében nem állítja, hogy érveinek a megtámadott ítélet 42. pontjában a Törvényszék általi állítólagos elferdítése vagy eltorzítása hibássá tenné az említett pontokban szereplő elemzést. A fellebbező tehát úgy hivatkozik elferdítésre, hogy nem fejt ki, milyen következményeket von le abból. Ennyiben az első jogalap első része hatástalan.
- 20 Ebből következik, hogy az említett első rész részben nyilvánvalóan megalapozatlan, részben hatástalan.
- 21 Ami az első jogalaprak a jelen ítélet 11. pontjában összefoglalt második részét illeti, elegendő arra rámutatni, hogy a megtámadott ítélet 43. és 45. pontjában a Törvényszék nem elvont és általános módon mondta ki, hogy a közbeszerzési eljárást érintő jogellenességek – mint amilyenekre az Agriconsulting az 1. és 2. sz. odaítélési szemponttal összefüggésben hivatkozott – soha nem keletkeztethetnek kártérítéshez való jogot az ajánlattevő számára. A jelen ügyben a Törvényszék csupán az adott ügy tényállását megvizsgálva konkrétan értékelte, hogy létezik-e ilyen jog a fellebbező által az okozati összefüggéssel kapcsolatban előadott érvekre tekintettel.
- 22 Összefoglalva, e rész a Törvényszék által az okozati összefüggéssel kapcsolatban elvégzett ténybeli értékelést kérdőjelezi meg, ami az elferdítés esetét kivéve nem tartozik a Bíróság hatáskörébe. Márpedig, mivel a fellebbező a jelen ítélet 14–19. pontjában kifejtett okokból nem tudta alátámasztani érveinek elferdítését, az említett rész elfogadhatatlan.
- 23 Figyelemmel a fenti megfontolásokra, az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A második jogalapról

A felek érvei

- 24 Második jogalapjának első részében az Agriconsulting azzal érvel, hogy a megtámadott ítélet 56–62. pontjában a Törvényszék elferdítette az értékelő bizottság értékelését és megszegte indokolási kötelezettségét.
- 25 Ugyanis, ahogyan az a végleges értékelő jelentésből kitűnik, az értékelő bizottság a felperes ajánlatának megbízhatóságát kizárólag a kiegészítő feladatokra javasolt árra tekintettel értékelte. Márpedig a Törvényszék a megtámadott ítélet 56. és 57. pontjában elismerte e tény, majd azt a következtetést vont le, hogy a bizottság az ajánlatot a maga egészében vette figyelembe. A Törvényszék érvelése e tekintetben hiányos, következtelen és megalapozatlan, mivel semmilyen konkrét bizonyítékon nem alapul, megsértve az *onus probandi incumbit ei qui dicit* szabályát.
- 26 A második jogalap második részében az Agriconsulting az előző pontban kifejtettekhez hasonló indokok alapján arra hivatkozik, hogy a Törvényszék a saját indokolásával helyettesítette az értékelő bizottság indokolását és elferdítette az eljárási iratokat.
- 27 A Bizottság elsődlegesen azzal érvel, hogy a második jogalap elfogadhatatlan, másodlagosan pedig azzal, hogy e jogalap megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

- 28 Második jogalapjának két részével, melyeket együttesen kell vizsgálni, az Agriconsulting azt rója fel a Törvényszéknek, hogy elferdítette „az értékelő bizottság értékelését”, a saját értékelésével helyettesítette az értékelő bizottság értékelését és hiányos, ellentmondásos, valamint nem alátámasztott indokolást adott. Ezen érvelést úgy kell értelmezni, hogy a fellebbező lényegében azzal érvel egyrészt, hogy a Törvényszék elferdítette a Bizottság 2013. március 25-i levelét és a végleges értékelő jelentést, másrészt megszegte indokolási kötelezettségét.

- 29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott ítélet 55. pontjában a Törvényszék a Bíróság ítélkezési gyakorlatát idézte, amely szerint valamely ajánlat kirívóan alacsony jellegét az ajánlat összeállítása és a szóban forgó szolgáltatás viszonylatában kell értékelni (lásd analógia útján: 2014. december 18-i Data Medical Service ítélet, C-568/13, EU:C:2014:2466, 50. pont). Ezt követően a megtámadott ítélet 56. pontjában a Törvényszék összefoglalta a Bizottság 2013. március 25-i levelének tartalmát, amelyben ezen intézmény tájékoztatta a felperest, hogy elutasították az ajánlatát, valamint a végleges értékelő jelentés tartalmát. Ezen ítélet 57. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy azok a rendellenességek, amelyek az értékelő bizottságot azon következtetés levonására készítették, hogy a fellebbező ajánlata kirívóan alacsony, konkrétan bizonyos kiegészítő feladatokkal voltak kapcsolatosak. Mindazonáltal az említett ítélet 58–61. pontjában a Törvényszék többek között megállapította, hogy tekintettel a kiegészítő feladatok gazdasági és pénzügyi jelentőségére a szóban forgó közbeszerzési szerződés összegén belül, a rendellenességek alkalmasak voltak arra, hogy az Agriconsulting ajánlatát teljes egészében nem megfelelővé tegyék. A Törvényszék ugyanezen ítélet 62. pontjában arra következtetett, hogy az értékelő bizottság az Agriconsulting ajánlatának kirívóan alacsony jellegére vonatkozó értékelését az ajánlat összeállításához és a szóban forgó szolgáltatáshoz viszonyítva végezte, az említett szolgáltatás szempontjából releváns összetevőkre figyelemmel.
- 30 Ezzel együtt először is a bizonyítékok Törvényszék általi esetleges elferdítését illetően emlékeztetni kell arra, hogy az ilyen elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy szükség lenne a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelésére (2014. november 20-i Intra-Pressé kontra Golden Balls ítélet, C-581/13 P és C-582/13 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2387, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. október 26-i Westermann Lernspielverlage kontra EUIPO ítélet, C-482/15 P, EU:C:2016:805, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 31 Mindazonáltal a jelen ügyben a bizonyítékok elferdítésének ürügyén az Agriconsulting valójában a tények újbóli értékelését kívánja elérni, ami a fellebbezés szakaszában nem tartozik a Bíróság hatáskörébe (lásd analógia útján: 2010. szeptember 2-i Calvin Klein Trademark Trust kontra OHIM ítélet, C-254/09 P, EU:C:2010:488, 49. pont; 2015. március 19-i MEGA Brands International kontra OHIM ítélet, C-182/14 P, EU:C:2015:187, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 Ugyanis az Agriconsulting nem állítja, hogy a Bizottság 2013. március 25-i levelének és a végleges értékelő jelentés Törvényszék általi olvasata bármilyen tárgyi pontatlanságot tartalmazna. A felperes elismeri, hogy a Törvényszék pontosan foglalta össze ezek tartalmát a megtámadott ítélet 56. pontjában. A fellebbező inkább azt vitatja, ahogyan a Törvényszék ezen ítélet 57–61. pontjában a dokumentumok tartalmát azok összefüggéseire tekintettel értékelte, ideértve a szóban forgó közbeszerzési szerződés összegén belül a kiegészítő feladatok gazdasági és pénzügyi jelentőségét, valamint az abból levont következtetést, mely szerint a kimutatott rendellenességek alkalmasak voltak arra, hogy az Agriconsulting ajánlatát teljes egészében megbízhatatlanná tegyék.
- 33 Következésképpen a második jogalap ennyiben elfogadhatatlan.
- 34 Másodsor, ami az Agriconsulting azon állításait illeti, melyek szerint a Törvényszék nem tett eleget indoklási kötelezettségének, rá kell mutatni, hogy azon kérdés, hogy a Törvényszék ítéletének indokolása ellentmondó vagy hiányos-e, jogi kérdésnek minősül, és mint ilyenre, a fellebbezés keretében lehet rá hivatkozni (2009. július 16-i Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland kontra Bizottság ítélet, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Mindazonáltal azt állítva, hogy a megtámadott ítélet indokolása ellentmondásos, az Agriconsulting ismét az ügy tényállásának újbóli értékelését kívánja elérni. Ugyanis a megtámadott ítélet 57. pontjában szereplő azon megállapítás, amely szerint „azok a rendellenességek [...] konkrétan bizonyos kiegészítő feladatokkal kapcsolatosak” önmagában nem összeegyeztethetetlen az ezen ítélet 62. pontjában szereplő következtetéssel, mely szerint „az értékelő bizottság értékelését az ajánlat

összeállításához és a szóban forgó szolgáltatáshoz viszonyítva végezte”. Valójában a fellebbező az említett ítélet 58–61. pontjában szereplő ténybeli értékelést vitatja, amely a Törvényszéket e megállapításra és e következtetés levonására vezette.

- 36 Ami az indokolásnak a fellebbező által hivatkozott hiányosságát illeti, a megtámadott ítélet 57–61. pontjában szereplő és a jelen ítélet 29. pontjában említett megállapításokból következik, hogy a Törvényszék a jogilag megkövetelt módon indokolta a megtámadott ítélet 62. pontjában szereplő azon következtetést, amely szerint az értékelő bizottság a 2014. december 18-i Data Medical Service ítéletből (C-568/13, EU:C:2014:2466) következő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően járt el.
- 37 Ebből következik, hogy a fellebbező második jogalapját mint részben elfogadhatatlant, részben pedig megalapozatlant teljes egészében el kell utasítani.

A harmadik jogalapról

A felek érvei

- 38 Harmadik jogalapjának első részében az Agriconsulting azzal érvel, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 64–69. pontjában eltorzította és elferdítette a keresetlevelet. Ugyanis, míg a fellebbező az ajánlat kirívóan alacsony jellegének értékelése során az értékelő bizottság által használt referenciaárak és -költségek önkényes, észszerűtlen, szubjektív és meghatározatlan jellegére hivatkozott (a továbbiakban: gazdasági referenciatényezők), addig a Törvényszék nem nyilatkozott ezek megalapozottságáról. A Törvényszék csupán annyit állapított meg a megtámadott ítélet 66. pontjában, hogy a fellebbező nem támasztotta alá ajánlatának komolyságát.
- 39 Ezzel összefüggésben a fellebbező azt is kifogásolja, hogy a Törvényszék mellőzte az általa annak alátámasztására felhozott bizonyítékokat, hogy e gazdasági referenciatényezők nem megbízhatók. Pontosabban a Törvényszék nem vette figyelembe azon szimulációt, melyből kitűnik, hogy a fő feladatokra ugyanazon gazdasági paramétereket alkalmazva az ajánlattételi dokumentációban e feladatokra előírt költségvetés nem elegendő.
- 40 Másfelől az Agriconsulting azon a véleményen van, hogy a Törvényszék nem hozhatja fel vele szemben azt – ahogyan azt a megtámadott ítélet 66. pontjában tette –, hogy a neki nyújtott kedvezmények bizonyítására alkalmas információkat közöljön az eredeti ajánlatában, mivel a közbeszerzési eljárás egyetlen szabálya sem írta elő ezt számára. A Törvényszék azt sem róhatja fel neki, hogy ezen információkat a 2012. november 29-i, a Bizottság információkérésére válaszul küldött levelében sem közölte. Az említett információk ugyanis nem tartoztak az ezen intézmény által a 2012. november 22-én kért tájékoztatás körébe. Végül a Törvényszék nem róhatja fel a fellebbezőnek, hogy ezt követően nem nyújtotta be a szakértőkkel kötött megállapodásokat, mivel a Bizottság ezt nem engedélyezte számára.
- 41 Harmadik jogalapjának második részében a fellebbező előadja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 73–76. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a Bizottság nem sértette meg a kontradiktórius eljárás elvét, amikor megtagadta a fellebbezőtől kiegészítő információk előterjesztésének jogát.
- 42 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy kontradiktórius eljárásban az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőtől az ajánlata komolyságának igazolására vonatkozó pontosítást kérni. Márpedig a jelen esetben, mivel az értékelő bizottság kérelmét úgy fogalmazták meg, hogy nem csupán az Agriconsulting ajánlatában javasolt árak érvényességére, hanem ezen árak kiszámítási módjára is vonatkozott, a fellebbezőnek tájékoztatást kellett adnia e számítás csupán számszerű adatairól is. A fellebbezőnek tehát lehetőséget kellett volna adni kiegészítő információk előterjesztésére a szóban

forgó számok megalapozottságával kapcsolatos minden kétely elosztatása érdekében. E tekintetben az ítélkezési gyakorlat az észrevételek előterjesztéséhez való jogot nem korlátozza csupán egyetlen közlésre. Éppen ellenkezőleg, a kontradiktórius eljárás elve ezzel összefüggésben magában foglalja, hogy az észszerűség keretein belül lehetőség legyen az első észrevételek benyújtását követően kiegészítő pontosítások megtételére.

- 43 Végül, a harmadik részben az Agriconsulting úgy tekinti, hogy a Törvényszék többször is tévesen alkalmazta a jogot, a megtámadott ítélet 81–85. pontjában azt állapítva meg, hogy nem került sor az egyenlő bánásmód elvének megsértésére. Mindenekelőtt a Törvényszék tévesen ítélte meg úgy, hogy az Agriconsulting ajánlatának összege önmagában elegendő annak alátámasztására, hogy ez az ajánlat kirívóan alacsony. Továbbá a Törvényszék elmulasztotta figyelembe venni azt a tényt, hogy a gazdasági referenciatényezőkre tekintettel a VLM ajánlata ugyancsak kirívóan alacsonynak tűnt. A Törvényszéknek főként azt kellett volna megállapítania, hogy az Agriconsulting és a VLM ajánlataikat tekintve valójában azonos helyzetben voltak. Ugyanis egyrészt az ajánlatok ugyanarra a piacra vonatkoztak, másrészt az első megbízhatóságát az ajánlatkérő vitatta, a másodikét pedig az Agriconsulting.
- 44 Emellett a Törvényszék nem vizsgálta meg és értékelte megfelelően a fellebbező által kifogásai alátámasztására felajánlott bizonyítékokat. Pontosabban a megtámadott ítélet 84. pontjában annak megállapításával, hogy az Agriconsulting által készített, a jelen ítélet 39. pontjában említett szimuláció irreleváns, a Törvényszék figyelmen kívül hagyta azon elemet, amely pontosan annak bizonyítására irányult, hogy a VLM ajánlata ugyancsak kirívóan alacsony volt, következésképpen ez utóbbi e tekintetben a fellebbezőével összehasonlítható helyzetben volt.
- 45 A Bizottság úgy véli, hogy a harmadik jogalap nem megalapozott.

A Bíróság álláspontja

- 46 A harmadik jogalap vizsgálata céljából célszerű megfordítani a különböző részek sorrendjét.
- 47 Először is az említett jogalap harmadik, az egyenlő bánásmód elvének megsértésére vonatkozó részét illetően emlékeztetni kell arra, hogy ezen elv megköveteli, hogy az ajánlattevők azonos esélyekkel rendelkezzenek ajánlataik összeállításakor, és ebből következően azt a követelményt is magában foglalja, hogy valamennyi ajánlattevő tekintetében ugyanazon feltételek vonatkozzanak az ajánlatokra (2016. november 10-i Spinosa Costruzioni Generali és Melfi végzés, C-162/16, nem tették közzé, EU:C:2016:870, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 A jelen ügyben a Törvényszék a megtámadott ítélet 82. és 83. pontjában rámutatott, hogy a VLM-nek az ajánlattételi dokumentációban előírt képlet alapján kiszámított ajánlata valamivel alacsonyabb volt az említett ajánlattételi dokumentációban a közbeszerzési szerződés végrehajtása tekintetében előírt költségvetési felső határértéknél, és közel egymillió euróval magasabb, mint az Agriconsulting ajánlata. Ebből a Törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy a VLM nem volt ugyanabban a helyzetben, mint az Agriconsulting, így a Bizottság az egyenlő bánásmód elvének megsértése nélkül dönthetett úgy, hogy megvizsgálja a fellebbező ajánlatának kirívóan alacsony jellegét, anélkül, hogy ugyanezt a bánásmódot alkalmazná a VLM ajánlatára nézve.
- 49 Rá kell mutatni, hogy az Agriconsulting és a VLM ajánlataival szembeni eltérő bánásmód elválaszthatatlanul összekapcsolódik a kirívóan alacsony ajánlatok azonosításának kérdéséhez és az azokra alkalmazott eljáráshoz. A Törvényszék által a megtámadott ítélet 82. és 83. pontjában elfogadott indokolás megalapozottságának értékelése magában foglalja az ajánlatkérőt e tekintetben terhelő kötelezettségekre való visszatérést.

- 50 E tekintetben a 2342/2002 rendelet 139. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben egy adott szerződéssel kapcsolatban az árajánlat kirívóan alacsonynak tűnik, úgy az ajánlatkérő az ajánlat kizárólag ilyen okból történő elutasítását megelőzően írásban bekéri az ajánlat általa lényegesnek tartott elemekre vonatkozó részletes adatokat, és a felek megfelelő meghallgatását követően ellenőrzi azokat, figyelembe véve a kapott magyarázatokat.
- 51 Így e rendelkezés az ajánlatkérő számára előírja azon kötelezettséget, hogy először is azonosítsa a gyanús ajánlatokat, másodsor tegye lehetővé az érintett ajánlattevők számára az ajánlat komolyságának bizonyítását, az által megfelelőnek ítélt pontosítások bekérésével, harmadszor értékelje az érdekeltek által adott magyarázatok relevanciáját, és negedszer határozzon az említett ajánlatok elfogadásáról vagy elutasításáról (lásd analógia útján: 2001. november 27-i Lombardini és Mantovani ítélet, C-285/99 és C-286/99, EU:C:2001:640, 55. pont).
- 52 Márpedig az említett rendelkezésből eredő kötelezettség csak akkor terheli az ajánlatkérőt, ha valamely ajánlat megbízhatósága *a priori* kétséges, ideértve a jelen ügyben az ajánlott árak komolyságának gazdasági referenciatényezők útján történő részletes ellenőrzésére vonatkozó kötelezettséget.
- 53 A jelen ügyben, mivel az értékelő bizottság első ránézésre kirívóan alacsonynak találta a fellebbező ajánlatát, és úgy vélte, hogy a VLM ajánlata *a priori* nem kirívóan alacsony, e bizottság az egyenlő bánásmód elvének megsértése nélkül indíthatta meg a 2342/2002 rendelet 139. cikkének (1) bekezdésében előírt kontradiktórius eljárást az előbbivel szemben, és ellenőrizhette részletesen annak árait gazdasági referenciatényezők segítségével, anélkül, hogy a VLM-mel szemben ugyanígy járt volna el. A Törvényszék tehát helyesen mondta ki a megtámadott ítélet 82. és 83. pontjában, hogy ajánlataikat tekintve e két vállalkozás nem volt ugyanabban a helyzetben.
- 54 E következtetést nem kérdőjelezi meg az Agriconsulting azon érve sem, amely szerint az ajánlattételi ár önmagában nem teszi lehetővé az ajánlat kirívóan alacsonynak tekintését.
- 55 E tekintetben a „kirívóan alacsony összegű ajánlat” fogalmának meghatározása, illetve a 2342/2002 rendelet 139. cikke (1) bekezdésében vagy 146. cikkének (4) bekezdésében az ilyen ajánlat azonosítását lehetővé tevő szabály hiányában az ajánlatkérő feladata meghatározni a kirívóan alacsony összegű ajánlatok azonosításához használt módszert (lásd analógia útján: 2014. december 18-i Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), feltéve, hogy e módszer objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes (lásd analógia útján: 2001. november 27-i, Lombardini és Mantovani ítélet, C-285/99 és C-286/99, EU:C:2001:640, 68. és 69. pont).
- 56 A jelen ügyben, ahogyan arra a Törvényszék a megtámadott ítélet 81. és 82. pontjában rámutatott, az értékelő bizottság úgy azonosította az Agriconsulting ajánlatának kirívóan alacsony jellegét, hogy azt összehasonlította az ajánlattételi dokumentációban előírt 2 500 000 eurós költségvetési felső határértékkel. Míg a VLM ajánlata enyhén e költségvetés alatt volt, addig az Agriconsultingé közel egymillió euróval volt alacsonyabb.
- 57 A fellebbező állításával ellentétben a jelen ítélet 55. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlattal összhangban semmi sem akadályozza meg az ajánlatkérőt abban, hogy összehasonlítsa az ajánlatokat az ajánlattételi dokumentációban szereplő ideiglenes költségvetéssel, és az ajánlatok valamelyikét első ránézésre kirívóan alacsonyként azonosítsa amiatt, hogy ezen ajánlat összege jelentősen alacsonyabb az említett ideiglenes költségvetésnél. A fellebbező többek között nem bizonyította, hogy e gyakorlat mennyiben nem objektív vagy hátrányosan megkülönböztető.
- 58 Végül az Agriconsulting azon érvét illetően, amely szerint a Törvényszéknek ki kellett volna mondania, hogy a VLM valójában ugyanabban a helyzetben volt, mint ő, rá kell mutatni, hogy egyrészt önmagában az a körülmény, hogy a fellebbező vitatja a VLM ajánlatának megbízhatóságát, nem teszi lehetővé a helyzetek összehasonlíthatóságára vonatkozó következtetés levonását. A jelen ítélet 52. és

53. pontjában kifejtett megfontolásokra tekintettel arra is szükség lett volna, hogy az Agriconsulting megalapozza azon érveket, amelyek miatt az ajánlatkérőnek első ránézésre kételkednie kellett volna a VLM ajánlatának megbízhatóságában.
- 59 Másrészt rá kell mutatni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 84. pontjában megalapozottan állapította meg, hogy a fellebbező által bemutatott szimuláció e tekintetben irreleváns. Ugyanis e szimuláció, amely a VLM által az ajánlatában javasolt árak gazdasági referenciatényezők segítségével történő részletes ellenőrzésére irányul, nem alkalmas azon érvek bizonyítására, amelyek alapján az ajánlatkérőnek előzetesen kételkednie kellett volna ezen ajánlat komolyságában annak ellenére, hogy az ajánlat összege igen közel volt az ajánlattételi dokumentációban szereplő ideiglenes költségvetéshez.
- 60 Ebből következik, hogy a harmadik jogalap harmadik része nem megalapozott.
- 61 Továbbá, ami e jogalap második, a kontradiktórius eljárás elvének megsértésére vonatkozó részét illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszék azt követően, hogy a megtámadott ítélet 71. pontjában felsorolta a 2342/2002 rendelet 139. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeket, amely szöveget a jelen ítélet 50. pontja is felidéz, a megtámadott ítélet 72–76. pontjában kimondta, hogy a jelen ügyben tiszteletben tartották az e rendelkezésben előírt kontradiktórius eljárást, és a fellebbezőnek lehetősége volt, hogy igazolja kirívóan alacsonynak minősített költségeit és tarifáit.
- 62 Ugyanakkor az Agriconsulting lényegében azt adja elő, hogy az ajánlatkérő csak akkor tesz eleget az említett 139. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek, amikor az e rendelkezésben előírt kontradiktórius eljárás formális szakaszainak tiszteletben tartásán túl a szóban forgó ajánlattevőnek ténylegesen lehetőséget adnak arra, hogy igazolja költségeit és tarifáit. A jelen ügyben ez magában foglalná a fellebbező számára annak lehetővé tételét, hogy előterjessze a 2012. november 29-i válaszelevelében szereplő kiegészítő információkat, mivel a Bizottság 2012. november 22-i levelének megfogalmazása nem tette számára lehetővé az ezen intézmény által kért tájékoztatás helyes értékelését.
- 63 E tekintetben elegendő rámutatni, hogy ezen érv a Törvényszék által elutasított ténybeli előfeltevésen alapul. Ugyanis a Törvényszék a Bizottság 2012. november 22-i levelének tartalmát a megtámadott ítélet 77. pontjában úgy értelmezte, hogy ezen intézmény nem csupán az ajánlatában szereplő számítási módról kérdezte a fellebbezőt, hanem az ezen árak kialakításához vezető összes tényezőről.
- 64 Márpedig, mivel a Bíróság a fellebbezés keretében – az elferdítés esetét kivéve – nem térhet vissza a Törvényszék által értelmezett tényekre, a harmadik jogalap második része elfogadhatatlan.
- 65 Végül, ami e jogalap első, az Agriconsulting keresetének Törvényszék általi eltorzítására és elferdítésére vonatkozó részét illeti, úgy tűnik, hogy a fellebbező keresetlevelének 68. pontjában azzal érvelt, hogy a szakértők tiszteletdíjának kiszámításához használt teljesítményegység szubjektív, és nem veszi figyelembe sem azt a tényt, hogy a fellebbező alacsonyabb tarifákat alkudhatott ki a szakemberekkel, sem pedig a fellebbező szervezeti és kereskedelmi kapacitásait.
- 66 E tekintetben a Törvényszék a megtámadott ítélet 66. és 67. pontjában megállapította, hogy nincs alátámasztva a fellebbező azon állítása, amely szerint a szakértőkkel a gazdasági referenciatényezőkben szereplőknél alacsonyabb díjakat alkudott ki.
- 67 Másfelől a Törvényszék ezen ítélet 68. pontjában kimondta, hogy az Agriconsulting nem erősítette meg számszerűsített adatokkal azon érvét, amely szerint a szakértők tiszteletdíjának kiszámításához használt teljesítményegység szubjektív paraméternek minősül. Ezenfelül a Törvényszék rámutatott, hogy az a tény, hogy az Agriconsulting az elsődleges feladatok szakértőinek kategóriájával megegyező kategóriába tartozó szakértőkkel folytatott tarifátárgyalásokra hivatkozik, azt látszik megerősíteni, hogy e költségek alacsonyabbak voltak a szokásosnál, anélkül azonban, hogy ezt kimerítően igazolták volna.

- 68 Meg kell állapítani, hogy a Törvényszék nem hagyta figyelmen kívül a fellebbező érvét, hanem a jogilag megkövetelt módon választ adott arra. E tekintetben a Törvényszék annak megállapítására szorítkozhatott, hogy az Agriconsulting nem igazolta a gazdasági referenciatényezők nem megfelelő voltára és az általa kialakított alacsonyabb tarifákra vonatkozó állításokat. A fellebbező egyébként nem állítja azt, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta volna a jogot azáltal, hogy ennek bizonyítása terhét a fellebbezőn hagyta. Az Agriconsultingnak tehát nem sikerült alátámasztania, hogy a Törvényszék eltorzította vagy elferdítette volna a keresetlevelét.
- 69 Ami az Agriconsulting azon állítását illeti, hogy a Törvényszék figyelmen kívül hagyta a gazdasági referenciatényezők önkényes és nem megbízható jellegének bizonyítására készített szimulációt, elegendő megjegyezni, hogy a fellebbezés kizárólag jogkérdésekre vonatkozhat. Ezért kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékoknak tulajdonítandó bizonyító erő értékelésére, az említett tények vagy bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve (2003. november 11-i Martinez kontra Parlament végzés, C-488/01 P, EU:C:2003:608, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 70 Márpedig a fellebbező semmiféle bizonyítékot nem hozott fel az ilyen elferdítés alátámasztására. Végezetül meg kell állapítani, hogy a Törvényszék nem vonatkoztatott el a vitatott szimulációtól, mivel az a megtámadott ítéletben több alkalommal is szerepel, többek között annak 84. pontjában. Az a körülmény, hogy a Törvényszék ezen ítélet 63–69. pontjában nem említette e szimulációt, sem többet, sem kevesebbet nem jelent, mint azt, hogy a Törvényszék azt nem ebben az összefüggésben nem találta bizonyító erejűnek, aminek értékelése az elferdítést teljesen kizárva a Törvényszék kizárólagos hatáskörébe tartozik.
- 71 Végül az Agriconsultingnak a jelen ítélet 40. pontjában bemutatott érvét illetően rá kell mutatni, hogy mivel a megtámadott ítélet 72–76. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a fellebbezőnek lehetősége volt, hogy igazolja költségeit és tarifáit, így joggal róhatta fel az Agriconsultingnak, hogy nem támasztotta alá ezen állításait. Emellett, feltételezve, hogy a fellebbező ezzel az érvével a Törvényszék ezen megállapítását kívánja megkérdőjelezni, az említett érv a jelen ítélet 64. pontjában kifejtettek miatt elfogadhatatlan.
- 72 A fentiekből következik, hogy a harmadik jogalap első része részben elfogadhatatlan, részben pedig megalapozatlan.
- 73 Következésképpen a fellebbező harmadik jogalapját teljes egészében el kell utasítani.
- 74 A 2342/2002 rendelet 139. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Agriconsulting ajánlatának kirívóan alacsony jellege elegendő ok az ajánlat elutasításának jogilag történő igazolásához. Márpedig a fenti megfontolások összességéből következik, hogy a fellebbező nem tudta bizonyítani, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a jelen ügyben nem került sor az uniós jog kellően súlyos megsértésére azáltal, hogy a fellebbező ajánlatát a Bizottság kirívóan alacsonynak minősítette.
- 75 Következésképpen nem szükséges értékelni, hogy az Agriconsulting ajánlatának elutasításához vezető másik ok, vagyis a 3. sz. odaítélési szempont alapján annak adott értékelés megalapozott-e, vagy sem.
- 76 Emellett a Törvényszék a megtámadott ítélet 105. pontjában a jelen ítélet előző pontjában szereplőhöz hasonló okokból kimondta, hogy nem állapítható meg okozati összefüggés az ajánlatnak a 3. sz. odaítélési szempont vonatkozásában történő értékelése tekintetében elkövetett esetleges jogsértés és a szerződés elvesztésével járó, a fellebbező által hivatkozott elmaradt haszon között. Márpedig, noha a fellebbező említést tesz fellebbezésének 65. pontjában a Törvényszék okozati összefüggést érintő megállapításairól, úgy tűnik, azokat nem kívánja vitatni, mindenesetre ezzel kapcsolatban semmiféle kifogást nem hoz fel.

- 77 Tekintettel az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapításához szükséges, az EUMSZ 340. cikk második bekezdésében szereplő feltételek kumulatív jellegére, a jelen ítélet 74–76. pontjában szereplő megállapítások elegendőek az Agriconsulting fellebbezésének elutasításához, anélkül, hogy nyilatkozni kellene az ajánlatának elutasítása következtében az Agriconsulting részéről elmaradt haszon Törvényszék általi vizsgálatára vonatkozó negyedik jogalapról (lásd analógia útján: 2007. április 19-i Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ítélet, C-282/05 P, EU:C:2007:226, 57. pont; 2014. október 14-i Giordano kontra Bizottság ítélet, C-611/12 P, EU:C:2014:2282, 54. pont).

A költségekről

- 78 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.
- 79 E szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet az említett szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel az Agriconsulting peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**
- 2) A Bíróság az Agriconsulting Europe SA-t kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások